

Załącznik do uchwały Nr VI/46/2019
Rady Miejskiej Białogardu
z 27 lutego 2019 r.

MIEJSKI PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2019 - 2021

Białogard, luty 2019 r.

Spis treści:

I.	Wstęp	3
II.	Podstawa prawna	4
III.	Pieczą zastępczą w praktyce	5
IV.	System pieczy zastępczej	6
V.	Adresaci programu	9
VI.	Cele Miejskiego programu wspierania rodziny	10
VII.	Koordynowanie i sprawozdawczość programu	11

I. Wstęp

Podstawą do przezwyciężenia trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych jest wsparcie rodziny, które w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076, 1544 i 2245) stanowi zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinom zdolności do wypełniania tych funkcji. W myśl tej ustawy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego.

Głównym założeniem *Miejskiego programu wspierania rodziny na lata 2019 – 2021* jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

II. Podstawa prawna

1. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 998, 1076, 1544 i 2245),
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo – finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. poz. 213),
3. Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508, 1693, 2193, 2245, 2354 i 2529),
4. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmu (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, 1490 i 1669).

III. Piecza zastępcza w praktyce

Praca z rodziną prowadzona jest w formie:

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
- terapii i mediacji,
- usług dla rodzin z dziećmi (w tym opiekuńczych i specjalistycznych).

Działania te są realizowane poprzez pracę asystenta rodziny, który realizuje swoje zadania przez:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- współpraca z instytucjami zaangażowanymi w pracę z rodziną.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, przeprowadzony zostaje rodzinny wywiad środowiskowy. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rodzinę, asystent podejmuje pracę z rodziną.

Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

IV. System pieczy zastępczej

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczą zastępczą zapewnia:

- 1) realizację planu pracy z rodziną lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka;
- 2) przygotowanie dziecka do:
  - godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
  - pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
  - nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych,
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Pieczą zastępczą sprawowana jest w formie:

- 1) rodzinnej,
- 2) instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
  - a) spokrewniona,
  - b) niezawodowa,
  - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- 2) rodzinny dom dziecka.

Instytucjonalna pieczę zastępczą sprawowana jest w formie:

- a) placówki opiekuńczo – wychowawczej,
- b) regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej,
- c) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

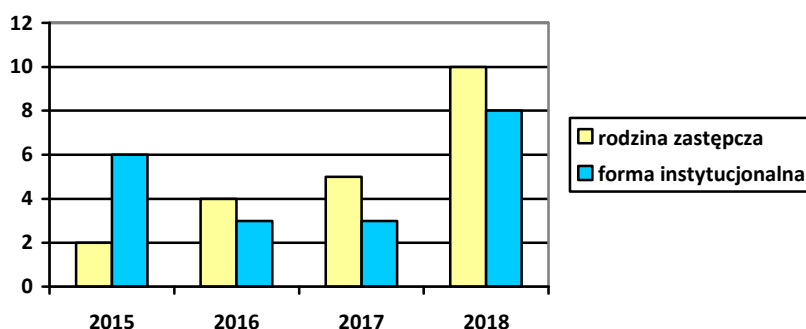
Rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej.

Rodzina zastępcza oraz prowadzący rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie.

Najczęstszymi problemami społecznymi dotykającymi mieszkańców jest m. in.: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, bezdomność, bezsilność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, szczególnie w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, alkoholizm, narkomania oraz zdarzenie losowe.

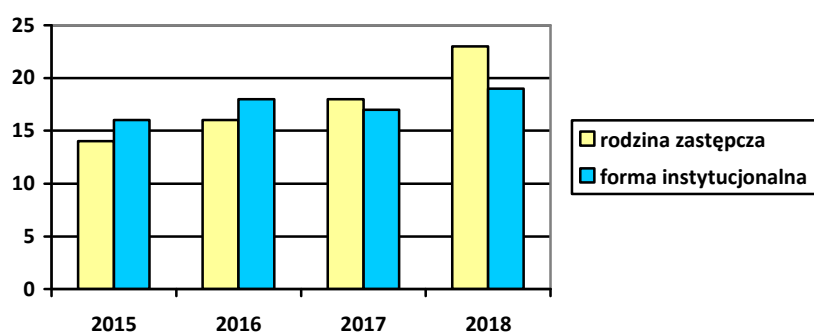
Tabela 1. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w poszczególnych latach

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej			
	2015	2016	2017	2018
Rodzina zastępcza	2	4	5	10
Forma instytucjonalna	6	3	3	8
RAZEM	8	7	8	18

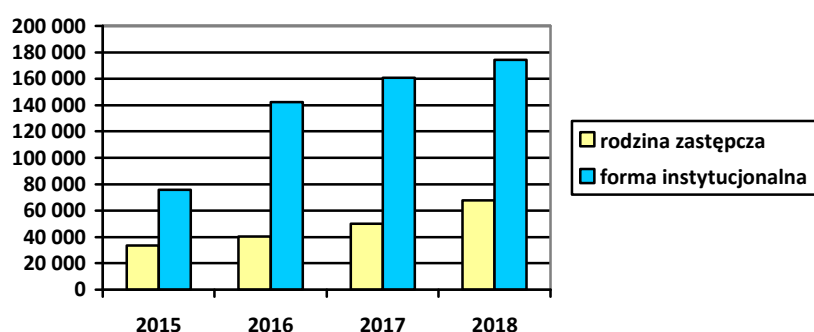
Tabela 2. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w poszczególnych latach

Forma pieczy zastępczej	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej			
	2015	2016	2017	2018
Rodzina zastępcza	14	16	18	23
Forma instytucjonalna	16	18	17	19
RAZEM	30	34	35	42

Tabela 3. Koszty utrzymania dziecka w pieczy zastępczej poniesione przez miasto w poszczególnych latach

Forma pieczy zastępczej	Koszty utrzymania dziecka w pieczy zastępczej			
	2015	2016	2017	2018
Rodzina zastępcza	33 596,51	40 529,14	50 223,72	67 899,28
Forma instytucjonalna	75 745,08	142 339,87	160 864,02	174 453,71
RAZEM	109 341,59	182 869,01	211 087,74	242 352,99

Z przedstawionych powyżej wykresów wyraźnie widać, iż ogólna liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na przestrzeni ostatnich lat wzrasta, co oznacza, że tylko niektóre z nich powróciły do rodzinnego domu.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej; gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka:

- 10% - w pierwszym roku pobytu,
- 30% - w drugim roku pobytu,
- 50% - w trzecim roku i następnych latach.

V. Adresaci programu

Adresatami Programu są rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

Problemy rodzin w głównej mierze spowodowane bezrobociem, niezaradnością życiową oraz uzależnieniami przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci.

Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym wyzwaniem dla instytucji działającej w obszarze pomocy rodzinie.

VI. Cele Miejskiego programu wspierania rodziny

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb w pełnieniu funkcji opiekuńczo wychowawczej	
zadania	miernik realizacji działań
zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych pomocą
zabezpieczenie środków na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, - liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, - liczba dzieci, które powróciły do rodzinnego środowiska, - wysokość kosztów poniesionych na pokrycie utrzymania dziecka w pieczy zastępczej
2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych oraz rozwiązywanie istniejących problemów	
Zadania	miernik realizacji działań
objęcie rodzin opieką asystenta rodziny	<ul style="list-style-type: none"> - liczba asystentów rodziny, - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta
organizacja warsztatów i szkoleń oraz umożliwienie uczestniczenia w warsztatach przez asystentów rodziny	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkoleń i warsztatów, - liczba uczestników
zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - liczba udzielonego poradnictwa specjalistycznego, - liczba osób, którym udzielono porad

VII. Koordynowanie i sprawozdawczość programu

Koordynatorem działań *Miejskiego programu wspierania rodziny* na lata 2019 – 2021 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie przy współpracy z komórką organizacyjną Urzędu Miasta Białogard właściwą w sprawach społecznych i socjalnych.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Burmistrz Białogardu składa Radzie Miejskiej sprawozdanie z wykonania Programu do 31 marca roku następnego.